

Det blev f. Ex. forleben oplyst, at medens Theologerne tidligere kunde tage deres Examen paa 3 Aar, bruge de nu, jeg tror, det er 7 $\frac{1}{2}$ Aar i Gjennemsnit. Med Hensyn til Skolerne er det jo ogsaa muligt, at skjøndt der ikke kræves større Tid, kan Anvendelsen af Tiden dog være langt mere anstrengende og aandelig og legemlig svækkende. En af Hovedgrundene til de almindelige, ogsaa efter min Mening berettigede, Klager, er vistnok den, at der nu langt mere end tidligere kræves en altfor meget i det Enkelte gaaende, tilsyneladende grundig Viden i mange forskellige Fag, medens der forhen lodes de enkelte Elever mere Frihed, hvori de kunde kaste sig over saadanne Fag, som de søgte særlig Lyft og Interesse for. Det er en Hovedfeil ved Underviisningen, at der tages altfor lidt Hensyn til den Enkeltes Natur og Anlæg, at Alle stæres over een Ram, og at derved det Egenbommelige, som skulde give dem Drivekraft og Virkeevne i deres senere Liv, allerede knækkes i Ungdommen. Jeg skal iøvrigt ikke indlade mig videre paa denne Sag, der er altfor omfattende til at kunne behandles nu. Jeg skal blot, for at det ikke skal give Anledning til senere Misforstaaelse, til hvad den ærede Rigsdagsmand for Veile (Hammerich) omtalte, at der var et Fleertal og et Mindretal angaaende de forskellige i Betænkningen udtalte Anstuelser om denne Sag, oplyse, at dette, saavidt jeg har opfattet det, ikke hidrører fra Uenighed om selve Punkterne, men kun fra Uenighed om, hvorvidt de burde optages i Betænkningen. Naar han fremhævede, at Mindretallet, der havde tilføjet det sidste Punkt, kun bestod af en enkelt Mand, maa jeg for min Part sige, at jeg ogsaa hører dertil, skjøndt det ikke oprindeligt er udgaaet fra mig, saa der i det Mindste er To, som ønskede, at det skulde staa der, foruden at Størstedelen af Udvalget var enig i selve Sagen. Jeg skal endvidere oplyse, at den Fære, han fandt, der var deri, at denne Anstuelse let kunde bringe til at lade den private Afgangsexamen ved Universitetet bortfalde, ogsaa har været under Overveelse, og at vist idetmindste en Fleerhed var for, at det paa ingen Maade maatte skee, da det var den eneste Udvei for mangen bekymret Fader til at lade sin Søn faae Deel i den høiere Underviisning ved Uni-

versitetet, uden at han skulde gennemgaae den formeentlig skadelige lærde Skole. Jeg skal dernæst vende mig til det andet Punkt, som blev berørt af den ærede Rigsdagsmand for Veile (Hammerich), nemlig Bondehøjskolerne, da jeg er det Mindretal, som har tilladt mig i Betænkningen at udtale mig i en anden Retning, end Fleertallet har kunnet følge. Med Hensyn hertil maa jeg da bemærke, at det er almindeligt anerkjendt, at mange af de Poster, som opføres i Finantsloven, skjøndt de i Formen kun opføres for et Aar, dog i Virkeligheden gaae over fra det ene Aar til det andet som temmelig varige Udgifter. Saaledes har det ogsaa hidtil været Skik med Summerne til Bondehøjskolerne; de ere gaaede fra den ene Finantslov over i den anden; men med dette Forslag, som her foreligger, begynder der i den Henseende en Undtagelse. Vi bevillgede ifjor 1000 Rd. til den tidligere Sum, som var 10,000 Rd. Dette Tillæg er bortfaldet i Forslaget. Saavidt jeg imidlertid opfattede Afstemningen, gif den ud paa, at det skulde være af samme Natur som de tidligere, hvorved Summen efterhaanden er voxet op fra 2,000 Rd. til 10,000 Rd. Derfor har jeg tilladt mig at foreslaae, at dette Tillæg bliver optaget, saa meget mere, som jeg er overbevist om, at der er god Grund til at udgive disse Penge, naar de kun finde den rette Veie. Men idet jeg saaledes foreslaaer at forhøie en Sum, som er stillet til Ministeriets Raadighed, kunde jeg deri synes at lægge en Anerkjendelse af den Raade, hvorpaa Ministeriet i det forløbne Aar har anvendt den, og derfor har jeg, skjøndt jeg af andre Grunde kunde ønske ikke at være i denne Nødvendighed, her anseet det for min Pligt at udtale, at jeg ikke er istand til at finde, at den Raade; hvorpaa Summen er anvendt, har været i Overensstemmelse med det Diemed, hvori jeg tror, at Folkethinget engang har bevilliget den. Jeg skal dog, inden jeg gaaer nærmere ind herpaa, med Hensyn til den ærede Ministers Udtalelse om, hvorledes han vil stille sig til denne Forhøielse, bemærke, at denne Undersøttelse til Bondehøjskoler i det Hele aldrig har fundet Anerkjendelse hos Ministeriet, men at der gjerne er viist den en meer eller mindre passiv Modstand, og at Folkethinget